

UNIVERSITATEA SF. KIRIL ȘI METODIU, SKOPJE

Constantin-Ioan MLADIN

Înființată în 1949, Universitatea publică „Sf. Kiril și Metodiu” (maced. „Св. Кирил и Методиј”) din Skopje, Republica Populară Macedonia (maced. Народна Република Македонија, parte a Republicii Populare Federale Iugoslavia), actualmente Republica Macedonia de Nord (maced. Република Северна Македонија), grupează astăzi douăzeci și trei de facultăți (cu peste treizeci și șase de mii de studenți) și zece institute de cercetare științifică.

În cadrul Facultății de Filologie „Blaže Koneski” (mac. „Блаже Конески”) de la Universitatea din Skopje, funcționează de patruzeci de ani un lectorat de limba română, înființat la 1 ianuarie 1970, la inițiativa a trei iluștri filologi macedoneni (Blaže Koneski, Božidar Nastev, Haralampie Polenaković)¹, din dorința de a se studia, în cadrul cursurilor postuniversitare de limbă macedoneană, și o limbă balcanică neslavă.

De la început și până în prezent, lectoratul a fost parte integrantă a Catedrei de Limbi și Literaturi Romanice, oferind mai întâi cursuri de limbă și cultură română cu o durată de patru semestre (în cadrul unui modul echivalent cu cursurile opționale din facultățile de litere din România), apoi și de șase semestre (într-un sistem echivalent cu cea de-a doua specializare din facultățile românești de profil). În urma reorganizării sistemului de învățământ superior și a remodelării *curriculei* universitare, s-a fixat formula unică de patru semestre de studiu pentru disciplina limba română ca disciplină la alegere. Chiar dacă, din punct de vedere formal, în Macedonia de Nord nu a existat și încă nu există o dublă specializare la facultățile de filologie, toate limbile studiate și consemnate în fișa matricolă beneficiază de drepturi egale în exercitarea profesiei de filolog diplomat. În ultimii ani, Facultatea a deschis și o linie de studii Limba și literatura română – disciplină principală.

Din 1975, anul în care a fost deschis un Lectorat de limba macedoneană la Facultatea de Filologie-Istorie (actualmente Facultatea de Litere) din cadrul Universității din Craiova, Lectoratul de Limba Română de la Skopje a funcționat pe baza unui acord cultural bilateral între România și R.S.F. Iugoslavia, respectiv între România și Republica Macedonia începând din 1991.

În primii șapte ani de funcționare, cursurile de limba română au fost susținute de dialectologul macedonean Petar Atanasov, iar, din 1982, Universitatea din Skopje a angajat un lector macedonean permanent.

Din momentul în care Lectoratul de Limba Română de la Skopje și Lectoratul de Limba Macedoneană de la Craiova au funcționat în regim de reciprocitate, cursurile de limba și literatura română de la universitatea macedoneană au fost susținute de mai mulți lectori români (Florin Lazăr Ionilă, Ion Toma, Gheorghe Stănescu, Ruxandra Ștefănescu, Dușița Ristin, Toma Nuțu, Carmen Dărăbuș, Petre Lăzărescu, Dumitru Mărcuș, Constantin-Ioan Mladin).

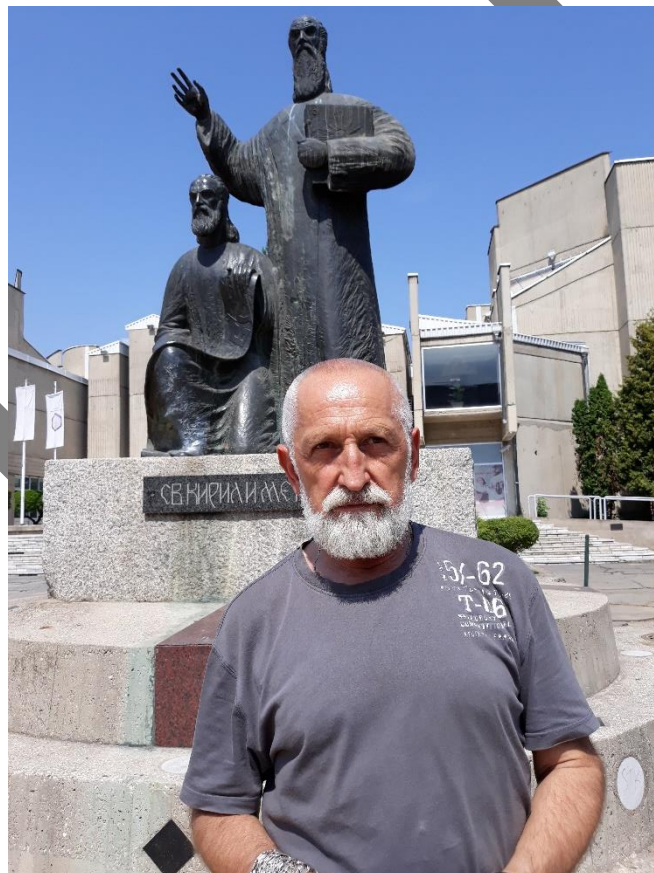
Partenerul român, reprezentat astăzi de Institutul limbii Române din București, a asigurat în permanență nu numai personal didactic calificat, ci a susținut și logistic funcționarea și dezvoltarea continuă a departamentului de limba română din cadrul Universității „Sf. Kiril și

¹ Foarte pe scurt, profilul celor trei savanți: Blaže Koneski (1921-1993; poet, prozator, traducător, lingvist, academician și președinte al Academiei macedonene), a fost principalul autor al codificării limbii macedonene; Haralampie Polenaković (1909-1984; fondator al istoriei literaturii macedonene, unul dintre primii academicieni din Macedonia), a fost și specialist în aromână (teza *Turskite elementi vo aromanskiot*, 2007); Božidar Nastev (1924-1980; specialist în literatura franceză și traducător), a avut importante contribuții și la studierea aromânei (*Aromanski studii*, 1988).

Metodiu” (prin înzestrarea bibliotecii, deja foarte bogate, cu un mare număr de cărți, cu variate suporturi didactice și cu diverse materiale documentare, precum și prin oferirea de burse de studii la cursurile de limba română pentru străini, organizate în universități din România).

În afară de activitatea didactică propriu-zisă, lectoratul și-a asumat încă de la început sarcina de a promova în spațiul macedonean istoria și cultura română (prin organizarea unor activități culturale dintre cele mai diverse, precum: sărbătorirea Zilei Naționale a României, organizarea unor serate românești având drept scop prezentarea unor obiceiuri și tradiții românești ori evocarea unor mari personalități istorice și culturale din arealul românesc, organizarea unor gale ale filmului românesc sau ilustrarea unor pagini de poezie și de dramaturgie românească în interpretarea studenților). Pe de altă parte, lectorii străini au încercat mereu să stabilească contacte cu comunitatea aromână și meglenoromână din Macedonia, integrându-se în activitățile culturale organizate de acestea și contribuind prin activități specifice la prezervarea și valorificarea patrimoniului lor lingvistic și folcloric (anchete dialectale, culegeri de folclor).

Cursanții provin atât de la Catedra de Limbi și Literaturi Romanice, cât și de la Catedra de Limba și Literatura Macedoneană, de la Catedra de Limba și Literatura Albaneză, de la Catedra de Limba și Literatura Turcă. Acestora li se alătură studenți de la Catedra de Limba și Literatura Engleză, de la Catedra de Limba și Literatura Germană, de la Catedra de Traducere și Interpretariat, precum și de la Catedra de Literatură Comparată. În ultimii ani, cursurile de limba română, de literatura română sau cele de cultură și civilizație românească au devenit accesibile și studenților din cadrul altor facultăți. La cursurile de limba română participă și studenți aromâni care studiază ca limbă principală macedoneana, albaneza sau o limbă romanică alta decât româna.

Constantin Mladin, lectorul I. L. R.

Incinta Universității din Skopje